

Az egységes orosz birodalom.

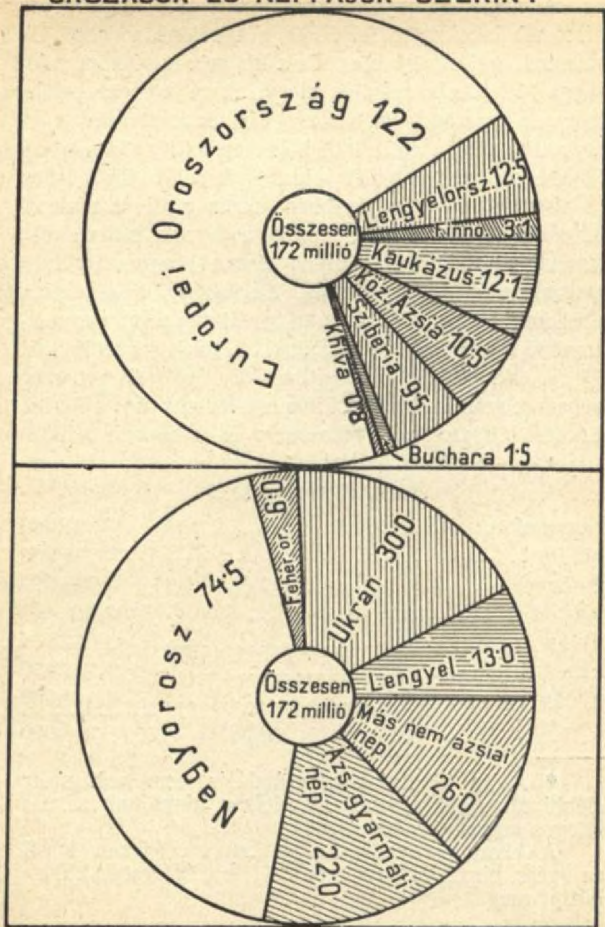
A hivatalos Oroszország a cári birodalmat szinte beteges igyekezettel egységesnek szereti feltüntetni Nyugateurópa előtt fajilag, nyelvileg és vallásilag egyaránt. Tudjuk, hogy földrajzilag éppen nem az. Nagy segítségére van ebben az ország kifelé való látszólagos politikai egysége, élén a teljes államhatalmat egy személyben megtestesítő cárral, a nagyoroszság (muszkák) mindent elnyomó politikai túlsúlya, de nem kevésbé a fiatal orosz szépirodalom is, mely a tőlünk annyira idegen s talán éppen azért annyira érdekes „Orosz világ” nemzeti tartalmából merített megkapó lélektani rajzolataival áraszt el bennünket. Az orosz egységességnek ez a tudatos előtérbe tolása nincsen ötven esztendő. Veszedelmes jelleget akkor öltött, amikor a valláserkölcsei alapon megszületett szlavofilizmus („a rothadó Nyugat megváltása”) a politikai tartalmú pánszlávizmusba csapott át (Puskin „orosz néptengere”), amely viszont III. Sándor és utóda II. Miklós alatt (Pobjedonoszcev főprokurátor) a nagyorosz fajiság gondolatának hangoztatásával orthodox-autokratikus orosz nemzetiességé („igaz orosz hazafiak”) változott. Ez a cári, vagy ha úgy tetszik állami nacionalizmus (helyesebben moszkovitizmus) különösen az 1905.-i nemzetiségi forradalom után szökött magasra (visszahatásaképpen Sztolyipin államcsinnyel szétkergeti a népfajok önkormányzatát hangoztató dumát, melyben 16-féle nemzetiségi csoport 109 taggal volt

képviselve), meghódította a képviselőket, a polgári pártokat, sőt a népet is. Az erre támaszkodó cárizmus és kormányzat azután két kézzel kihasználja ezt a közhangulatot, a többi népfaj rovására erősíti a nagy-orosz-ságot s hogy a mindinkább fenyegető belső bajokat elődázza, bevett gyakorlat szerint, a megduzzadt nemzeti önrézt zsilipjeit az orosz néplélek számára mindenkor csábító hódítások tengere felé nyitja meg. Ez volt egyik oka a háborúnak. Célja ismeretes, az állítólagos szláv testvérek felszabadítása, hogy a pánmoszkovizmus elnyelhesse őket. A sors azonban másképpen akarta. A vádlóból vádlott lett, a cári hatalom megbukott s az egységes orosz állam helyett ma szövetséges államokból — állítólag 18-ból — álló köztársaság van kialakulóban.

Hogy mi lesz az orosz birodalom sorsa, megjósolni nem lehet. Ez alkalommal csak az érdekel bennünket, milyen a népi összetétele ennek a roppant birodalomnak s mekkora joggal követelte Oroszország a nemzetiség nevében más országok u. n. „elnyomott” népeinek „felszabadítását”.

A „Zsebatlasz” 1915. évfolyamában tanulságos rajzban mutattuk be Európai Oroszország népességének példátlan emelkedését 1870-től 1910-ig 37 millióról 120 millióra. Ha ehhez hozzávesszük, hogy lakossága 1720-ban csak 14 millió volt, ma pedig egész Oroszországé felül van a 170 millió s ha tudjuk, hogy a birodalom 1500-tól 1900-ig minden 10 napban akkora területtel növekedett, mint Ugocsa megye („szobiránye ruszkij zemlye = az orosz föld gyarapítása), az orosz nép hatalmas természetes szaporodása mellett is tisztában lehetünk, hogy ez a növekedés elsősorban új népek leigázása által állhatott elő.

AZ OROSZBIRODALOM NÉPESSÉGE 1912-ben
ORSZÁGOK ÉS NÉPFAJOK SZERINT

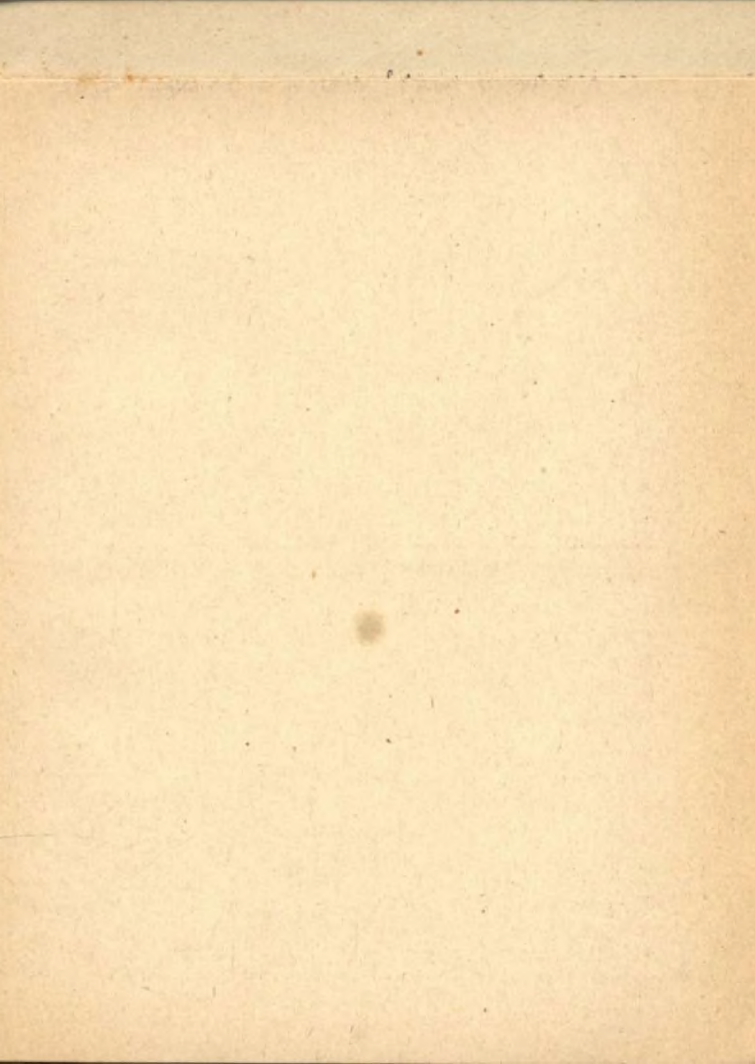
A mellékelt rajzon láthatjuk a birodalom egyes részeinek lakosságát (felső kör) s a különböző népfajok számbeli erejét (alsó kör). Ez a kis rajz (alsó kör) valószínűleg leleplezés számba megy, mert kiderül belőle, hogy az uralkodó és nemzeti eszmét képviselő nagy-oroszország, még a műveletlen és nemzetileg öntudatlan fehéroroszországgal együtt sincs abszolút többségben (a kisorosz, vagy helyesebben ukrán nyelvet a szentpétervári akadémia külön, önálló nyelvnek ismerte el.) Vannak a birodalomnak olyan részei (Finnország, Balti tartományok, Lengyelország, Kaukázus, Középázsia), ahol orosz lakosságot jóformán egyáltalán nem, vagy elenyésző kisebbségben (hivatalnokok, telepések) találunk.

A következő táblázatban Európai Oroszország népeinek számát és vallási megoszlását tüntetjük fel. Európai Oroszország (Finnország és Kaukázus nélkül) lakossága népek és vallások szerint az 1897. évi népszámlálás alapján :*

nagyorosz	48,826.000
ukrán	20,750.000
fehérorosz	5,853.000
lengyel	7,864.000
litván és lett	3,077.000
német	1,719.000
román	1,114.000
	Átvitel... 89,203.000

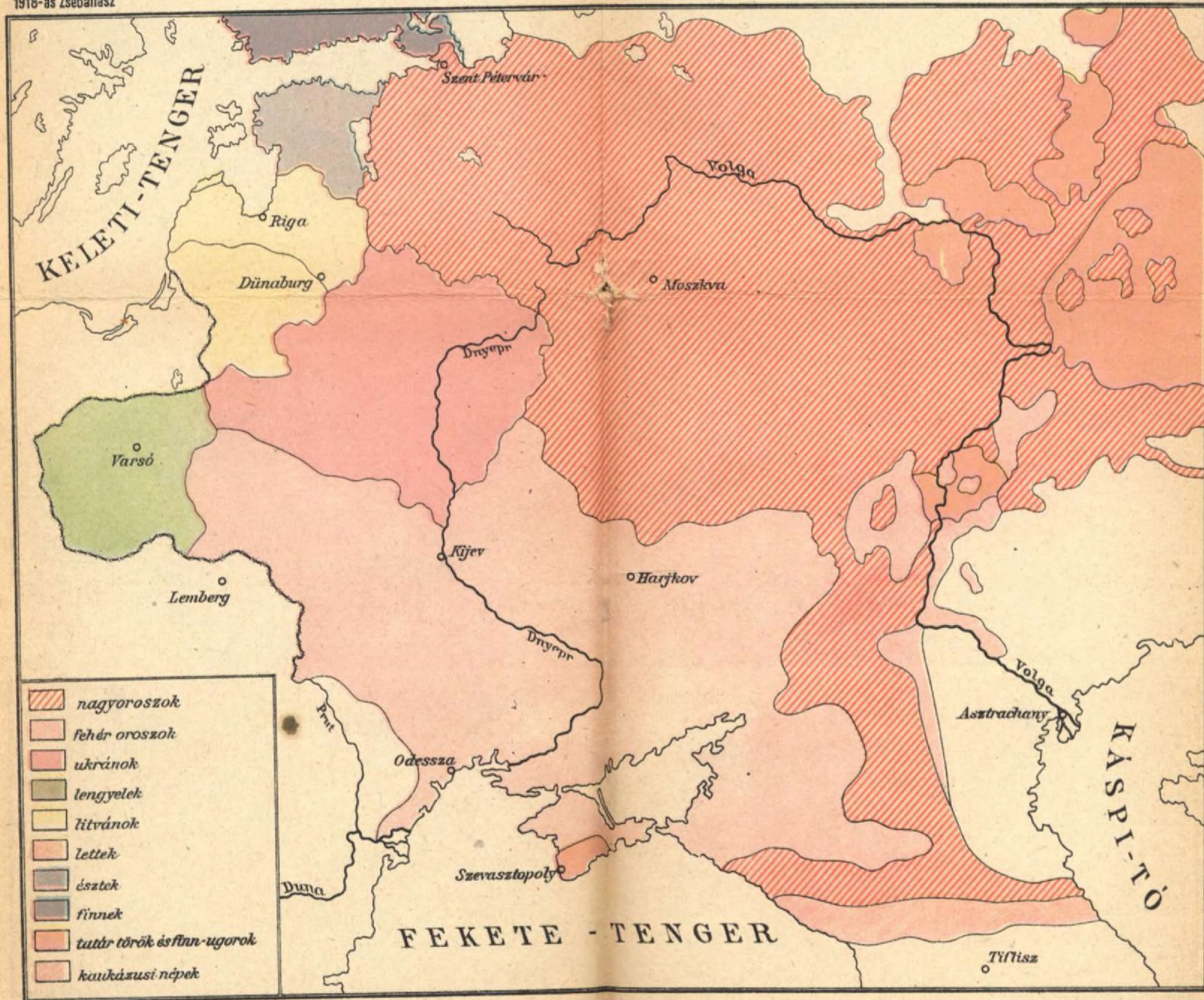
* Azóta hivatalos népszámlálás nem volt s az előbbi ábra adatai csak számításon alapulnak az évi átlagos szaporodás alapján.

A hivatalos statisztika ezeken a népeken kívül az egész birodalomban még 70-féle néptörzset különböztet meg.

EURÓPA OROSZORSZÁG FŐBB NÉPFAJTÁI.

1918-as Zsebatlasz

	Áthozat...	89,203.000
más szláv, germán és román		262.000
ebből bolgár		104.333
,, zsidó		4,982.000
,, észtr		994.000
,, mordvin		987.000
más finn-ugor		1,437.000
ebből zsürjén		138.225
,, cseremisiz		347.243
,, votják		377.893
,, permják		92.641
,, tatár		1,958.000
,, baskír		1,317.000
,, csuvas		839.000
más népek		865.000
ebből szamojéd		3,874
,, kirgiz		250.000
,, kalmuk		170.885
a 364.000 külföldivel együtt kereken....		<u>103,000.000</u>

Vallásuk szerint :

görög keleti	76,952.000
szakadár	1,764.000
r. katolikus	11,374.000
lutheránus	3,494.000
más keresztyén	240.000
ebből greg. örmény	48.105
,, katolikus örmény	2.652
,, református	82.823
,, anglikán	4.079
	<u>93,961.659</u>
Átvitel...	

	Áthozat...	93,961.659
ebből mennonista		64.269
„ baptista		35.186
„ egyéb		3.107
izraelita		5,111.040
mohammedán		3,578.000
más vallású		332.000
ebből karaita zsidó		12.517
„ buddhista		170.123
„ egyéb		149.673
	kereken....	<u>103,000.000</u>

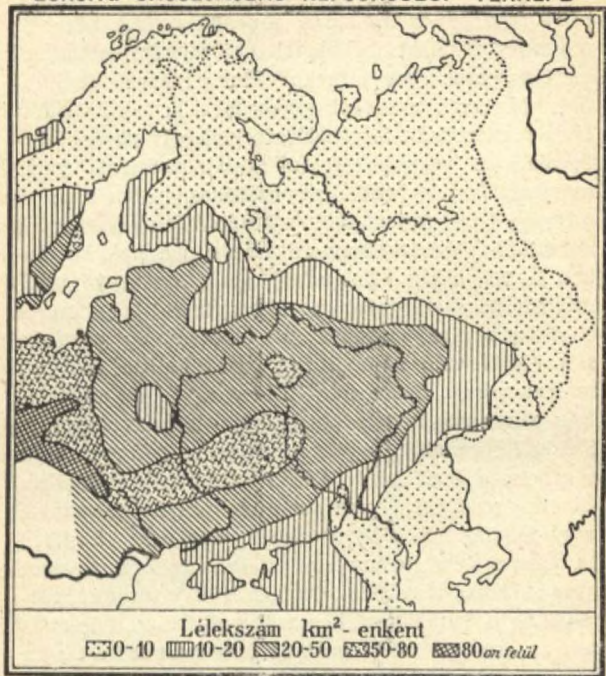
Magyarázat ehhez sem kell. A nagyoroszság itt már túlsúlyban van s az ukránság hozzászámításával

AZ OROSZSÁG ELTERJEDÉSE AZ OROSZ BIRODALOMBAN

pedig vallásilag egyenesen az orthodoxizmus uralkodik. E két nép földrajzi elhelyezkedése kitűnő (l. a térképet), mert egységes tömegben a roppant terület közepét, a gazdag földeket foglalja el. Ősi fajereje romlatlan, mert szaporaságban megelőzi Európa népeit (a birodalomban csak a tatárok szaporábbak); belső vándorlásra predesztinált folyóhálózattól ellepett síksági lakóhelyénél és veleszületett faji tulajdonságainál fogva nyughatatlan, terjeszkedésre hajlamos, hiszen a nagy-oroszság óriási térfoglalását a középső és nyugati erdős övezetből kiinduló lávaszerű szétáramlásának köszönheti (l. 76. oldal). Kalandor természete, nagy térbeli dimenziókhoz szoktatott nevelése vezette e két népet s elsősorban az ukránokat a Csendes-óceán partjaira s a rögtől való könnyű megváltása indítja évenként százezerszámra telepéseknek ide, a Kaukázusba és Középázsia meg Perzsia fölművelésre alkalmas pusztáira. S el kell ismernünk, hogy az orosz paraszt jó gyarmatos s ezeken a területeken kultúrhipatást teljesít, amiben jelentős segítségére van az a szerencsés adománya, hogy lelkiileg közel áll az ázsiai népekhez. Ezekben az idegen népfajokban azután igen értékes anyagot nyer az orosz birodalom, értelmiségük javarészét szintén lefölözi (a ma szereplő vezető politikusok között is sok az örmény, tatár, grúz és más származású) s ha némely területek elvesztésével (pld. Lengyel és Finnország) népileg egységesebbé lesz, ebben, t. i. Belső-ázsia gyarmatosításában kell látnia egyik jövőendő kultúrfeladatát. A pánszlávizmus hazug és céltalan hóbortjának elejtésével Európa s elsősorban a magyaroszlák monarchia lidércnyomástól szabadul meg, az erre szükségelt energiát belső konszolidációra fordít-

EURÓPAI OROSZORSZÁG NÉPSÜRÜSÉGI TÉRKÉPE

hatja s így a szárazföldi gyarmatai által gazdaságilag Anglia függetlenségével vetekedő birodalom Földünk egyik leghatalmasabb állama lehet.

Dr. Bátky Zsigmond.